

УКРАЇНА

**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ
РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ
ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ
(НКРЕКП)**

вул. Смоленська, 19, м. Київ, 03057, тел./факс: (044) 277-30-47, тел.: (044) 204-48-27
e-mail: box@nerc.gov.ua, веб-сайт: www.nerc.gov.ua

Вінницька районна рада

вул. Хмельницьке шосе, 17,
м. Вінниця, 21036

Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі – НКРЕКП, Регулятор), розглянула лист Вінницької районної ради від 04.02.2021 № 01-03/139, надісланий листом Секретаріату Кабінету Міністрів України від 16.02.2021 № 4799/0/2-21 та в межах компетенції повідомляє.

Щодо тарифу на послуги розподілу природного газу

Правові засади функціонування ринку природного газу України, заснованого на принципах вільної конкуренції, належного захисту прав споживачів та безпеки постачання природного газу, визначає Закон України «Про ринок природного газу» (далі – Закон).

Відповідно статті 3 Закону ринок природного газу функціонує на засадах вільної добросовісної конкуренції, крім діяльності суб'єктів природних монополій, та за принципами, зокрема, забезпечення високого рівня захисту прав та інтересів споживачів природного газу, у тому числі забезпечення першочергового інтересу безпеки постачання природного газу, вільної торгівлі природним газом та рівності суб'єктів ринку природного газу незалежно від держави, згідно із законодавством якої вони створені, вільного вибору постачальника природного газу.

При цьому, зазначаємо, що відповідно до Закону питання щодо ціноутворення на природний газ, зокрема, для побутових споживачів, не належить до компетенції НКРЕКП.

Пунктом 3 частини третьої статті 4 Закону визначено, що до компетенції НКРЕКП на ринку природного газу належить, зокрема, затвердження та оприлюднення у встановленому порядку методології визначення тарифів на послуги розподілу та встановлення (зміна) тарифів, які повинні забезпечити необхідні інвестиції в газорозподільні системи.

Разом з цим, відповідно до положень пункту 13 частини першої статті 17 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» для ефективного виконання завдань державного регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг Регулятор, зокрема, встановлює державні регульовані ціни і тарифи на товари (послуги) суб'єктів природних монополій та інших суб'єктів господарювання, що провадять діяльність на

ринках у сферах енергетики та комунальних послуг, якщо відповідні повноваження надані Регулятору законом та змінює їх за результатами перевірки або моніторингу.

Як встановлено частиною шостою статті 4 Закону ціни на ринку природного газу, що регулюються державою, зокрема тарифи на послуги розподілу природного газу, повинні бути:

1) недискримінаційними;

2) прозорими;

3) встановленими з урахуванням вимог цілісності газотранспортної системи виходячи із економічно обґрунтованих та прозорих витрат відповідного суб'єкта ринку природного газу та з урахуванням належного рівня рентабельності, а також, де це можливо, встановленими з урахуванням зіставлення з показниками аналогічних категорій регульованих цін, встановлених Регулятором для інших суб'єктів ринку природного газу, або таких, що діють на ринках природного газу інших держав.

Будь-які платежі, пов'язані з доступом до газотранспортних і газорозподільних систем, газосховищ та установки LNG або приєднанням до газотранспортної або газорозподільної системи (у тому числі тарифи на послуги транспортування, розподілу, зберігання (закачування, відбору) природного газу та послуги установки LNG), розраховуються незалежно від фізичного шляху слідування природного газу.

Тариф на послуги розподілу природного газу розраховується за одиницю річної замовленої потужності, як відношення планованої річної тарифної виручки (планований дохід суб'єкта господарювання на планований період для фінансування його обґрунтованих витрат, пов'язаних з наданням послуг розподілу природного газу) до загальної планованої річної замовленої потужності розподілу природного газу ліцензіата.

Варто зазначити, що положеннями статті 37 Закону встановлено, що Оператор газорозподільної системи (далі - Оператор ГРМ) відповідає за надійну та безпечну експлуатацію, підтримання у належному стані та розвиток (включаючи нове будівництво та реконструкцію) газорозподільної системи, якою він користується на законних підставах.

Частиною першою статті 1 Закону встановлено, що газорозподільна система (далі – ГРМ) – технологічний комплекс, що складається з організаційно і технологічно пов'язаних між собою об'єктів, призначених для розподілу природного газу від газорозподільних станцій безпосередньо споживачам.

Згідно положень розділу II Кодексу газорозподільних систем, затвердженого постановою НКРЕКП від 30.09.2015 № 2494 (далі – Кодекс), до складу ГРМ входять споруди і пристрої на газопроводах від місця надходження природного газу в ГРМ до пунктів призначення (об'єктів споживачів або суміжних Операторів ГРМ), зокрема, ГРМ включають:

газопроводи, зокрема підземні та/або надземні, високого, середнього та низького тиску;

обладнання для зниження тиску і підтримання його на заданому рівні, зокрема ГРП та ШРП;

установки електрохімічного захисту від корозії;

лінії технологічного зв'язку, споруди, обладнання автоматизованих систем контролю та управління технологічними процесами і установок електрохімічного захисту;

переходи через природні і штучні перешкоди (автомобільні дороги, залізниці, канали тощо);

будівлі та споруди для забезпечення експлуатації та оперативного обслуговування ГРМ;

споруди газорозподільних мереж, зокрема колодязі, запірна арматура, компенсатори, конденсатозбірники, контрольні трубки, контрольно-вимірювальні пункти, фугляри, розпізнавальні і сигнальні знаки тощо.

При цьому, єдине джерело покриття витрат Операторів ГРМ як суб'єктів природної монополії, що необхідні для провадження діяльності з розподілу природного газу – тариф на послуги розподілу природного газу.

Планування витрат, що включаються до планованої тарифної виручки, здійснюється у розрахунку на рік, виходячи з обґрунтованих потреб суб'єкта господарювання з розподілу природного газу у планованому періоді, з урахуванням державних і галузевих нормативів використання палива, електроенергії, матеріалів, норм та розцінок з оплати праці, норм амортизації, витрат на управління та обслуговування газорозподільних систем, ставок податків, зборів (обов'язкових платежів), прогнозного індексу цін виробників промислової продукції і споживчих цін у планованому періоді, необхідних обсягів робіт при обслуговуванні, утриманні та експлуатації газорозподільної системи та її складових, що знаходяться на балансі підприємства (розподільні газопроводи, обладнання для зниження тиску і підтримання його на заданому рівні, зокрема ГРП та ШРП, переходи через природні і штучні перешкоди (автомобільні дороги, залізниці, тощо), запірна арматура, автоматизовані системи контролю та управління технологічними процесами, тощо).

За рахунок цих коштів забезпечується робота газових мереж, експлуатація газового обладнання, підтримується цілодобова робота аварійних служб.

Таким чином, формування тарифу на послуги розподілу природного газу відповідного Оператора ГРМ здійснюється виходячи з економічно обґрунтованих витрат суб'єкта господарювання та безпосередньо залежить від рівня його витрат на обслуговування газорозподільних мереж та їх складових, а також обсягу робіт, що виконуються для їх обслуговування.

Згідно з вимогами чинного законодавства, 30.12.2020, на засіданні НКРЕКП, що проводилось у формі відкритого слухання, постановою № 2765 встановлено економічно обґрунтований тариф на послуги розподілу природного газу для АТ «Вінницязгаз» на рівні 1,68 грн за 1 м³ на місяць (без урахування податку на додану вартість).

Тарифи на послуги розподілу природного газу мають забезпечувати газорозподільні підприємства коштами, необхідними для роботи газорозподільних систем, експлуатації газового обладнання, підтримки цілодобової роботи аварійних служб для запобігання можливим вибокам природного газу та недопущення аварійних ситуацій.

Звертаємо увагу, що для соціального захисту вразливих верств населення діє механізм надання пільг та субсидій. Програма житлових субсидій населенню залишається головним механізмом забезпечення соціального захисту населення, через яку держава компенсує сім'ям витрати на оплату житлово-комунальних послуг у межах нормативів споживання послуг, що перевищують обсяг обов'язкового платежу.

При цьому, питання збільшення видатків на виплату житлових субсидій громадянам на оплату житлово-комунальних послуг, придбання твердого та рідкого пічного побутового палива і скрапленого газу, не відноситься до компетенції НКРЕКП.

Щодо запровадження річної фіксованої ціни на природний газ для побутових споживачів

На засіданні НКРЕКП, яке відбулось у формі відкритого слухання 05.03.2021, схвалено проєкт постанови НКРЕКП «Про затвердження Змін до деяких постанов НКРЕКП» (далі - проєкт постанови), яким пропонується внести зміни до Правил постачання природного газу, затверджених постановою НКРЕКП від 30.09.2015 № 2496, та Типового договору постачання природного газу побутовим споживачам, затвердженого постановою НКРЕКП від 30.09.2015 № 2500.

Зазначений проєкт постанови розроблено з метою з метою удосконалення положень нормативно-правових актів, що регулюють діяльність на ринку природного газу, а також зменшення впливу цінових коливань на фінансовий стан побутових споживачів.

Так, прийняття вищезазначеного проєкту постанови надасть можливість побутовим споживачам споживати природний газ протягом року за фіксованою ціною, яка буде діяти у період з 01 травня поточного року по 30 квітня наступного року.

При цьому, усі постачальники природного газу, які матимуть намір здійснювати постачання природного газу побутовим споживачам, будуть зобов'язані у термін до 25 квітня довести до відома побутовим споживачам ціну на природний газ, яка буде діяти протягом року, та опублікувати її на своїх вебсайтах.

Водночас постачальники природного газу матимуть можливість пропонувати інші пропозиції для споживання побутовим споживачам, що підвищить можливості для розвитку конкуренції на роздрібному ринку природного газу.

Вищезазначені зміни сприятимуть захисту прав побутових споживачів в частині стабілізації цін на природний газ в умовах відкриття ринку природного газу та розвитку конкуренції на ньому.

Проєкт постанови НКРЕКП разом з аналізом його впливу, обґрунтуванням та порівняльною таблицею оприлюднені з метою одержання зауважень і пропозицій шляхом розміщення на офіційному вебсайті НКРЕКП в мережі Інтернет.

Щодо цін (тарифів) на електричну енергію

У зв'язку з численними зверненнями споживачів електричної енергії, органів державної влади, органів місцевого самоврядування, територіальних громад, організацій, що представляють інтереси споживачів, громадських організацій, засобів масової інформації та інших заінтересованих осіб щодо поточної ситуації з ціноутворенням на роздрібному ринку електричної енергії та інших пов'язаних проблемних питань у галузі електроенергетики, які надходять до НКРЕКП, Офісу Президента України, Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, з метою актуалізації та систематизування інформації із зазначених питань та полегшення доступу до неї, НКРЕКП 18.02.2021 опубліковано на власному офіційному вебсайті докладну інформацію стосовно цін (тарифів) на електричну енергію та соціальної підтримки побутових споживачів.

Таким чином, з детальним роз'ясненням стосовно порушених у листі Вінницької районної ради питань, зокрема щодо цін (тарифів) на електричну енергію можна ознайомитися на офіційному вебсайті НКРЕКП за адресою <https://www.nerc.gov.ua/?news=11261>.

Член НКРЕКП

О. Кривенко